

Охорона культурної спадщини :

анотований бібліографічний список

Вип. 8 / 2026

серпень - вересень

URL: <http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>

1. Архітектурна спадщина Куп'янська: від слобідської фортеці до руйнувань внаслідок російської агресії [Електронний ресурс] / Софія Багрій, Юлія Кінах, Ярина Сухорська, Максим Ясінський // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Серія : Архітектура. – 2026. – Вип. 8 (№ 2). – С. 13-32. *Зазначено, що історія Куп'янська — це розвиток міста від козацької слободи XVII ст. до важливого торговельного й культурного центру Слобожанщини з цінною історичною забудовою. Повномасштабна російська агресія 2022 – 2026 рр. спричинила значні руйнування пам'яток архітектури та історичного середовища міста. За цих умов особливого значення набувають документування пошкоджень, консервація вцілілих фрагментів і фіксація втраченого культурного надбання як основи для збереження історичної пам'яті та майбутньої відбудови Куп'янська.* Текст: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2026/jun/43269/vsezdoi1-15-34.pdf>

2. Бедріна Н. Цифрова деколонізація та жіноче лідерство в Digital Humanities: стратегії збереження української спадщини в умовах війни [Електронний ресурс] / Н. Бедріна // Культура України : зб. наук. пр. – 2026. – № 93. – С. 7-13. *Досліджено взаємозв'язок між цифровою*

деколонізацією та жіночим лідерством у сфері Digital Humanities у контексті захисту культурної спадщини України під час війни. Проаналізовано теоретичні засади фемінізму даних та їх практичне втілення в ініціативах із рятування цифрових даних і переатрибуції мистецьких творів у провідних світових музеях. На прикладах волонтерського руху SUCHO, активізму Оксани Семенік і технологічних рішень із використанням LiDAR-сканування й фотограмметрії (зокрема ініціатив команди Skeiron) описано модель горизонтального мережевого лідерства. Цифрову деколонізацію розглянуто як механізм відновлення суб'єктності української культури та інструмент етичної турботи про культурну спадщину. Текст: <https://ku-khsac.in.ua/article/view/362808>

3. Бокало І. Деталі архітектурно-мистецького вистрою інтер'єрів монастиря бернардинів у Львові [Електронний ресурс] / Ігор Бокало, М.Каплінська, Olesia Stefanyk // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Серія : Мистецтво та дизайн. – 2026. – Т. 1 (№ 1). – С. 1-14. Зазначено, що під час архітектурних досліджень і реставраційних робіт у приміщеннях північного крила монастиря виявлено значний комплекс автентичних декоративних елементів XVII – XVIII ст., що дозволило уточнити характер первісного художнього вирішення інтер'єрів. Особливу увагу приділено первісній поліхромії та уточненню матеріалів і технік виконання оздоблення. Результати дослідження вводяться до наукового обігу вперше, доповнюють уявлення про характер інтер'єрного вистрою монастирської будівлі бернардинського комплексу, мають важливе значення для подальших історико-архітектурних і мистецтвознавчих досліджень пам'ятки, а також для реконструкції первісного художнього образу інтер'єрів монастиря в контексті розвитку архітектурної Львова з XVII ст. Текст: <https://science.lpnu.ua/uk/ad/vsi-vypusky/tom-1-vypusk-1-2026/detali-arhitekturno-mysteckogo-vystroyu-interyeriv-monastyrya>

4. Бондар О. А. Цифрові колекції книжкових пам'яток національних бібліотек України: стан та особливості представлення

[Електронний ресурс] / О. А. Бондар // Вісн. Харків. держ. акад. культури. – 2026. – № 69. – С. 96-107. *Проаналізовано цифрові ресурси повнотекстових копій книжкових пам'яток, представлені на сайтах восьми національних бібліотек України. Вказано, що диджиталізація різних видів документів і артефактів, у тому числі книжкових пам'яток, актуалізується і під впливом розвитку світового цифрового середовища як ефективний інструмент наукової комунікації, популяризації культурної спадщини та забезпечення відкритого доступу до неї для фахівців і широкого загалу зацікавлених. Фактором інтенсивного впровадження створення цифрових копій артефактів національного надбання, в тому числі й книжкових пам'яток в Україні, стали військові дії російської агресії щодо України, що тривають більше 10 років. Наголошено, що війна загрожує знищенню культурної спадщини, яка перебуває в умовах можливих фізичної втрати або ушкодження її об'єктів, і створення цифрових копій стає засобом їх додаткового убезпечення і збереження для нащадків.* Текст: <https://v-khsac.in.ua/article/view/362655>

5. Буняк В. Евакуація цінностей, реєстр Музейного фонду і розширення «єКниги»: Рада прийняла за основу проєкт про посилення захисту культури [Електронний ресурс] / Валерія Буняк // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2026. – 20 серп. – Електрон. дані. *Вказано, що Верховна Рада України (ВР України) ухвалила за основу в першому читанні законопроект № 14391 «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедур державного управління у галузі культури та культурної спадщини», який передбачає комплексне оновлення законодавства з урахуванням викликів воєнного часу. Зокрема проєкт передбачає запровадження обов'язкової евакуації Музейного фонду під час воєнного стану, створення правового механізму депозитаріїв музейних предметів і централізованого електронного реєстру фонду. Також документ передбачає можливість тимчасового вивезення культурних цінностей за межі території України для зберігання з метою евакуації.*

Зміни також торкнуться книговидавничої діяльності. Зокрема пропонують уточнити поняття «розповсюдження видавничої продукції», врегулювати її продаж через електронну комерцію, спростити підтвердження права книгарень на оренду приміщень за пільговою ставкою. Законопроект також посилює захист інформаційного простору від поширення антиукраїнської видавничої продукції, зокрема через електронну комерцію. Також пропонується посилити обмеження для російських і білоруських суб'єктів у видавничій сфері та визначити підстави для припинення діяльності видавців. Серед змін — розширення програми «єКнига». Текст: <https://detector.media/infospace/article/252012/2026-08-20-evakuatsiya-tsinnostey-reiestr-muzeynogo-fondu-i-rozshyrennya-ieknygy-rada-pryynyala-za-osnovu-proiekt-pro-posylennya-zakhystu-kultury/>

6. Бутко Л. В. Соціальні мережі як інструмент цифрового маркетингу архівів: від Facebook до Tiktok [Електронний ресурс] / Л. В. Бутко, С. А. Федоренко // Вісн. Харків. держ. акад. культури. – 2026. – № 69. – С. 152-164. Досліджено роль соціальних мереж, зокрема "TikTok", як інструменту цифрового маркетингу архівних установ у контексті трансформації інформаційно-комунікаційного середовища. Обґрунтовано актуальність інтеграції архівів у цифровий простір, що зумовлено зростанням значення інтерактивної комунікації, популяризації документальної спадщини та формування цифрової культурної пам'яті. Проаналізовано сучасні наукові підходи до соціального медіамаркетингу та специфіку їх застосування в архівній сфері. Визначено ключові проблеми, зокрема фрагментарність використання соціальних платформ, відсутність системних стратегій залучення аудиторії та недостатню адаптацію контенту до вимог цифрового середовища. Розглянуто практики закордонних архівів, які демонструють ефективну стратегію маркетингових комунікацій. Узагальнено ефективні підходи до підвищення залученості користувачів через сторітелінг, візуалізацію та інтерактивність. Доведено, що соціальні мережі сприяють трансформації

архівів у відкриті комунікаційні платформи. Текст: <https://v-khsac.in.ua/article/view/362724>

7. В Україні 11 військових РФ отримали підозру за фактами руйнування та знищення культурних цінностей [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2026. – 18 серп. – Електрон. дані. За повідомленням *Офісу Генерального прокурора (ОГП), 11 представникам збройних сил РФ оголосили підозру за фактами руйнування та знищення українських культурних цінностей. Згідно з даними відомства, на сьогодні в Україні зафіксоване пошкодження або знищення 1990 пам'яток культурної спадщини унаслідок неправомірних дій представників ЗС РФ. Окремо документуються злочини проти культурної спадщини на тимчасово захоплених РФ територіях, де країна-агресорка не лише пошкоджує пам'ятки, а й вилучає та привласнює культурні цінності. Один із таких фактів встановлений у тимчасово окупованому Криму. За інформацією ОГП, після захоплення півострова російські археологи проводили незаконні розкопки на території пам'ятки національного значення «Городище середньовічного Солхату» у Старому Криму. Роботи здійснювали без дозволів України. Через розкопки культурний шар пам'ятки XIII - XIV ст. зазнав часткового руйнування. Під час цих робіт вилучали археологічні цінності – елементи давньої водопровідної системи, полив'яні чаші та фрагменти керамічного посуду. Частину знайдених предметів один із учасників експедицій передав до російського Ермітажу. Надалі РФ включила їх до Державного каталогу власного музейного фонду.* Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4155062-v-ukraini-11-vijskovih-rf-otrimali-pidozru-za-faktami-rujnuvanna-ta-znisenna-kulturnih-cinnostej.html>

8. В Україні росіяни пошкодили 2138 об'єктів культурної спадщини і 2640 закладів культури [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2026. – 2 верес. – Електрон. дані. За повідомленням *Міністерства культури України (МК України), станом на кінець серпня 2026 р. внаслідок повномасштабної російської агресії зафіксовано*

пошкодження або руйнування 2138 об'єктів культурної спадщини та 2640 закладів культури. Зазначено, що впродовж останнього місяця кількість зафіксованих постраждалих об'єктів культурної спадщини зростає на 148, закладів культури — на 15. До цього приросту входять як нові пошкодження, так і раніше не враховані випадки, інформація про які надійшла із запізненням. За даними відомства, серед пошкоджених об'єктів культурної спадщини є 192 пам'ятки національного значення, 1753 — місцевого значення та 193 щойно виявлені об'єкти культурної спадщини. Повністю зруйновано 47 об'єктів, серед них одну пам'ятку національного значення і два щойно виявлені об'єкти. МК України наголошує, що окремій уваги потребують пошкодження пам'яток, які є складовими об'єктів Світової спадщини ЮНЕСКО в Україні та їхніх буферних зон. У серпні було пошкоджено об'єкти, розташовані на території історичного центру Одеси. Віцепрем'єр-міністерка з гуманітарної політики — міністерка культури Тетяна Бережна наголосила, що Мінкульт не лише фіксує втрати, а й працює над оперативним відновленням і збереженням пошкоджених об'єктів. Для цього розвивається Український фонд культурної спадщини і залучаються міжнародні партнери. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4160259-v-ukraini-rosiani-poskodili-2138-obektiv-kulturnoi-spadsini-i-2640-zakladiv-kulturi.html>

9. Вдовиченко П. Житомирська область як туристичний регіон: нові горизонти міжнародного туристичного відкриття [Електронний ресурс] / Поліна Вдовиченко, Анна Осіпчук, Ірина Ковалевська // Економіка та сусп-во : [електрон. журн.] / Мукачев. держ. ун-т. — 2026. — № 88. — [Електрон.дані]. Проаналізовано природні, історичні, культурні, архітектурні, релігійні, наукові, етнографічні та гастрономічні ресурси громад регіону, а також можливості розвитку різних видів туризму, з особливим акцентом на молодіжний туризм. Увагу приділено створенню маршрутів і програм, що поєднують навчання, активний відпочинок і культурно-історичні дослідження, роблячи подорожі цікавими й доступними

для молоді. Доведено, що різноманітність спадщини та можливості для активної участі молоді формують конкурентоспроможний туристичний продукт, стимулюють розвиток внутрішнього туризму, культурний обмін та активну участь молодого покоління в житті громад Житомирської області, роблячи регіон привабливим як для індивідуальних туристів, так і для групових подорожей. Раціональне використання наявних ресурсів, тематичні маршрути для різних аудиторій та популяризація місцевої спадщини можуть зробити регіон впізнаваним туристичним напрямом як в Україні, так і для закордонних туристів. Текст:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/8390/8384>

10. Галайчук В. Народна культура бойків: будівельна обрядовість, народний календар, демонологічні вірування : (за етногр. матеріалами зі Старосамбірщини зламу XX - XXI століть) / Володимир Галайчук, Роман Сілецький ; М-во освіти і науки України, Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. — Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2025. — 327 с., [6] арк. іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: Б379232** Книга презентує окремі аспекти традиційної духовної культури бойків Старосамбірщини, а саме - звичаї, обряди, вірування, повір'я, "примхи" тощо, пов'язані з народним будівництвом, річним календарним колом, демологією та світоглядними уявленнями. Дослідження здійснене в основному на польових експедиційних матеріалах авторів.

11. Ганечко М. Знищена пам'ять : втрати книжкових фондів і бібліотечної інфраструктури України в умовах російського вторгнення (2022 - 2025) [Електронний ресурс] / Марина Ганечко // Вісн. Кн. палати. — 2026. — № 6. — С. 16-22. Наведено результати дослідження масштабів і наслідків втрат книжкових фондів, бібліотечної та видавничої інфраструктур України внаслідок російської військової агресії 2022 - 2025 рр. Проаналізовано історичний контекст збереження культурних пам'яток на українських землях, окреслено сучасні виклики, пов'язані з руйнуванням матеріальної та цифрової книжкової спадщини, розглянуто

феномен цілеспрямованого знищення культурного надбання як воєнний злочин. Окрему увагу приділено реакціям української та міжнародної спільнот, зокрема механізмам підтримки й солідарності. На основі комплексного аналізу масштабів і особливостей втрат бібліотечної та видавничої інфраструктур України запропоновано можливі напрями їх відновлення, а також заходи зі збереження національної пам'яті, що є важливими для формування стратегії культурної політики в повоєнний період, а саме: системне документування втрат, створення повних реєстрів знищених бібліотек і колекцій, резервне цифрове копіювання фондів, активне залучення технологій, зокрема штучного інтелекту, для реконструкції втрачених чи пошкоджених ресурсів. Текст:

<https://visnyk.ukrbook.net/article/view/368672>

12. Голова Верховної Ради України Руслан Стефанчук повідомив про результати пленарного засідання 19 серпня 2026 року [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 20 серп. [№ 664]. – Електрон. дані. *Йдеться про пленарне засідання Верховної Ради України (ВР України) 19.08.2026, під час якого було ухвалено за основу проєкт Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедур державного управління у галузі культури та культурної спадщини та низку інших актів.* Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392330>

13. Горбань Ю. Цифрова пам'ять і регенеративна трансформація культурної спадщини: екранна комеморація в українському контексті [Електронний ресурс] / Юрій Горбань, Лідія Дрозд // Вісн. Нац. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв. – 2026. – № 2. – С. 54-62. *Мета статті - концептуалізувати взаємозв'язок цифрової пам'яті та регенеративної трансформації культурної спадщини України крізь призму екранної комеморації. Проаналізовано процеси цифрової трансформації у сфері управління спадщиною України та визначено стратегії збереження національної пам'яті в умовах війни. Зазначено, що екранна комеморація*

демократизує процес збереження пам'яті, усуваючи залежність від фізичної присутності в музейному просторі та забезпечуючи постійну доступність культурного досвіду через цифрові пристрої. Це і є виявом «регенеративної трансформації» пам'яті: вона не зникає разом із руйнуванням фізичного об'єкта, а продовжує повноцінно транслюватися та функціонувати у цифровому просторі, забезпечуючи неперервність національного культурного коду для майбутніх поколінь. Текст: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/362207>

14. Гусар Ю. Енциклопедія Сторожинеччини / Юхим Гусар. — Чернівці : Місто, 2026. — 175 с. : іл. *Шифр зберігання в Бібліотеці: БЗ79492* Видання стало результатом багаторічної праці літератора, журналіста й краєзнавця, члена Національної спілки журналістів України та Національної спілки краєзнавців України Юхима Гусара. Енциклопедія знайомить читачів із природою, історією та етнографією Сторожинеччини. На її сторінках зібрано інформацію про населені пункти, культурні пам'ятки, важливі історичні події, а також про людей, які народилися, жили або працювали в краї та зробили внесок у його розвиток. Серед них – письменники, журналісти, художники, митці, педагоги, діячі культури й духовності, представники різних професій.

15. Заява Комітету щодо чергового акту терору рф проти світової культурної спадщини [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 7 верес. [№ 676]. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Комітет Верховної Ради України (ВР України) з питань гуманітарної та інформаційної політики рішуче засудив черговий цілеспрямований акт терору, вчинений РФ проти об'єктів культурної спадщини України, які мають унікальну цінність для всього людства. Вказано, що під час чергової повітряної атаки держави-агресора 4 вересня зазнала пошкодження будівля, що є частиною Національного заповідника «Софія Київська» — пам'ятки, що входить до об'єкта Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Внаслідок дії вибухової хвилі пошкоджено Консисторію

(XVIII ст., охоронний номер 260072/10-Н) на території Національного заповідника «Софія Київська», що є прямим доказом того, що РФ свідомо ставить під удар надбання людської цивілізації та нехтує будь-якими нормами міжнародного права. Комітет окремо наголосив, що нинішній акт варварства є елементом свідомої та цілеспрямованої кампанії знищення української культурної спадщини державою-агресором. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392565>

16. Здоровило Т. Зеленський підписав указ "Про національні святині Українського народу" [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2026. – 15 серп. – Електрон. дані. *Йдеться про указ Президента України Володимира Зеленського про захист національних святинь України, відповідно до якого уряд до Дня Незалежності України 24 серпня має підготувати законопроект про захист національних святинь та визначити критерії статусу національної святині, сформувати їхній перелік і встановити відповідальність за знищення та руйнацію цих об'єктів. Також уряд має просувати ці святині, щоб вони увійшли до списку ЮНЕСКО, а Міністерству закордонних справ (МЗС) доручено залучати кошти для збереження і реставрації пам'яток історії і культури України.* Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194889/>

17. Здоровило Т. Острозькій Біблії 445 років: на Афоні виявили безцінну українську спадщину [Електронний ресурс] / Тарас Здоровило // Україна молода. – 2026. – 15 серп. – Електрон. дані. *Подано повідомлення на своїй Фейсбук-сторінці історика і теолога, директора Міжнародного інституту афонської спадщини Сергія Шумила про виявлення у Греції на Святій Горі Афон трьох раніше невідомих примірників Острозької Біблії 1581 р. Зазначено, що загалом під час експедиції С. Шумило нарахував у колекції афонського монастиря 32 кириличні стародруки, видані в Київській митрополії у XVI – XVII ст., та 143 українські стародруки XVIII ст. Наразі експедицію та дослідження українських стародруків на Афоні підтримали*

Інститут історії та культури Східної Європи імені Лейбніца та Gerda Henkel Foundation. Текст: <https://umoloda.kyiv.ua/number/0/2006/194888/>

18. Зеленський підписав Закон України «Про Український національний пантеон» [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2026. – 23 серп. – Електрон. дані. *Напередодні Дня Незалежності, 22 серпня, Президент України Володимир Зеленський підписав Закон України «Про Український національний пантеон». Ним започатковано створення в Києві загальнонаціонального меморіального комплексу для вшанування найвидатніших представників українського народу. Розкрито основні критерії відбору осіб для почесного поховання та встановлення кенотафів, визначено функції Пантеону як меморіального, історико-культурного, просвітницького й церемоніального простору. Окрему увагу приділено його позаконфесійному статусу із можливістю проведення релігійних обрядів і ролі у формуванні національної пам'яті й української ідентичності.* Текст: https://risu.ua/zelenskij-pidpisav-zakon-ukrayini-pro-ukrayinskij-nacionalnij-panteon_n165919

19. Зінченко М. У жовтні розпочнеться український етап фотоконкурсу «Вікі любить пам'ятки» [Електронний ресурс] / Мар'яна Зінченко // Детектор медіа : [інтернет-вид.]. – 2026. – 8 верес. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що в Україні у жовтні впр'ятнадцяте відбудеться національний етап "Wiki Loves Monuments" — найбільшого у світі фотоконкурсу об'єктів нерухомої культурної спадщини для Вікіпедії. У зв'язку з воєнним станом для безпеки учасників та учасниць, а також національної безпеки, можна подавати лише фото, зроблені до 31.08.2026. Винятком є спецномінація «Інтер'єри» (фото всередині пам'яток можуть бути зроблені будь-коли без обмежень за часом створення) і знімки, зроблені на тимчасово окупованих територіях (ТОТ). Акцентовано, що "Wiki Loves Monuments" — щорічний міжнародний фотоконкурс, який закликає фотографувати історичні пам'ятки та об'єкти культурної спадщини свого регіону, та завантажувати їхні світлини на Вікісховище. Мета —*

привернути увагу до об'єктів культурної спадщини країн-учасниць, заохотити людей фотографувати ці пам'ятки та поширювати знімки на умовах вільної ліцензії, що дозволяє їх подальше використання будь-ким і будь-де, зокрема у Вікіпедії. Текст:

<https://ms.detector.media/internet/post/39507/2026-09-08-u-zhovtni-rozpochnetsya-ukrainskyy-etap-fotokonkursu-viki-lyubyt-pamyatky/>

20. Кабмін оновив правила користування майном для релігійних організацій [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2026. – 23 серп. – Електрон. дані. Вказано, що Кабінет Міністрів України (КМ України) вніс зміни до постанови, яка врегульовує порядок передачі релігійним організаціям у безоплатне користування державного та комунального культового майна. Запропоновані зміни мають врегулювати можливість обмеженого у часі користування пам'ятками культурної спадщини для проведення Богослужінь, релігійних обрядів та інших форм релігійної практики. Йдеться про пам'ятки, які потребують особливого режиму використання і утримання або використовуються спільно релігійними громадами і закладами культури. Постанова передбачає можливість укладення договору користування (позички), за яким релігійна організація отримуватиме доступ до культового об'єкта у визначені години відповідно до узгодженого графіку. Об'єкт не передаватиметься релігійній організації у постійне користування. Заклад культури нестиме відповідальність за утримання пам'ятки у належному стані і зможе використовувати її у час, коли немає Богослужінь. Запропонований механізм має задовольнити потреби вірян, не змінюючи встановленого режиму використання пам'яток.

Текст: https://risu.ua/kabmin-onoviv-pravila-koristuvannya-majnom-dlya-religijnih-organizacij_n165915#goog_rewarded

21. Кардинал Микола Бичок закликав лемків передавати наступним поколінням не лише культуру, а й віру [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2026. – 19 серп. – Електрон. дані. Висвітлено виступ кардинала Миколи Бичка під час відкриття XXV Міжнародного фестивалю

лемківської культури «Дзвони Лемківщини», що відбувся 15 серпня в урочищі Бичова на Тернопільщині. У проповіді кардинал зосередив увагу на проблемі збереження та міжпоколіннєвої передачі культурної й духовної спадщини лемківської спільноти. Він наголосив на важливості поєднання збереження мови, пісень, традицій, історичної пам'яті та пам'яті про рідну землю із передаванням наступним поколінням християнської віри як невід'ємної складової ідентичності лемків. Підкреслив роль родини у формуванні духовних цінностей дітей та молоді, а також значення релігійної практики для підтримання культурної тяглості спільноти. Окремо акцентував на суспільно-патріотичному вимірі звернення, зокрема молитві за Україну, її захисників і захисниць, полонених, зниклих безвісти та постраждалих від війни. Розглянуто фестиваль «Дзвони Лемківщини» як культурно-духовний простір консолідації лемківської спільноти та збереження її історичної пам'яті. Зроблено висновок, що передача релігійної традиції поряд із культурною спадщиною є важливим чинником збереження етнокультурної ідентичності та духовної тяглості лемків в умовах сучасних суспільних і воєнних викликів. Текст: https://risu.ua/mikola-mikola-bichok-zaklikav-lemkiv-peredavati-nastupnim-pokolinnyam-ne-lishe-kulturu-a-j-viru_n165841

22. Катишев К. Зеленський анонсував закон про національні святині [Електронний ресурс] / Костянтин Катишев // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 15 серп. — Електрон. дані. Як повідомив Президент України Володимир Зеленський 15.08.2026 на урочистій церемонії з нагоди відзначення 975-річчя Києво-Печерської лаври, до Дня Незалежності буде підготовлено законопроект про українські національні святині. Глава держави проінформував, що вже обговорив це питання з Головою Верховної Ради України (ВР України) Русланом Стефанчуком. «Я прошу парламент підтримати відповідний закон, щоб визначити чітко: що є нашими святинами та які кроки потрібні для захисту наших святинь на всій території нашої держави», – сказав Президент. І пояснив, що закріплений законом статус національної святині України має дати більше

можливостей усім, хто працює для захисту української спадщини. Також це означатиме посилення в умовах праці, в фінансових можливостях, і в політичних та юридичних можливостях для захисту загалом української спадщини. Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4903169-zelenskyi-anonsuvav-zakon-pro-natsionalni-sviatyni>

23. Катишев К. Президент підписав указ про встановлення пам'ятника Мазепі в Києві [Електронний ресурс] / Костянтин Катишев // Korrespondent.net : [вебсайт]. – 2026. – 22 серп. — Електрон. дані. Вказано, що Володимир Зеленський своїм указом зобов'язав Кабінет Міністрів України (КМ України) забезпечити організацію проведення відкритого конкурсу та вжити всіх необхідних заходів зі встановлення пам'ятника гетьману Івану Мазепі. За результатами конкурсу потрібно забезпечити його проектування та виготовлення. Крім того, уряд разом із Київською міською державною адміністрацією (КМДА) мають вирішити питання щодо облаштування простору, місця, де буде встановлено пам'ятник, його органічного поєднання з міською архітектурою. Нагадано, що у День Конституції України, Президент анонсував встановлення повноцінного пам'ятника Мазепі у центрі Києва: «Я вважаю, що для нього є ідеальне місце. Воно існує з грудня 2013 року на бульварі Шевченка у Києві. Я впевнений, що там, де Ленін впає, міцно стоятиме Мазепа». Текст: <https://ua.korrespondent.net/ukraine/4905247-prezydent-pidpysav-ukaz-pro-vstanovlennia-pamiatnyka-mazepi-v-kyievi>

24. Києво-Печерська лавра відзначила 975-річчя: Руслан Стефанчук закликав посилити захист національних святинь [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 18 серп. [№ 662]. – Електрон. дані. Подано інформацію, що у Києво-Печерській лаврі відбулися урочистості з нагоди 975-річчя її заснування. У заходах взяв участь Голова Верховної Ради України (ВР України) Руслан Стефанчук. Символічний дзвін у Лаврі став знаком єдності поколінь і початку шляху до її 1000-ліття. Разом із Президентом України

Володимиром Зеленським, Прем'єр-міністром України Сергієм Корецьким, Блаженнішим Митрополитом Київським і всієї України Епіфанієм та почесними іноземними гостями Руслан Стефанчук долучився до урочистого дійства. Також відбулося відкриття виставки «Духовні скарби нації. Ризниця Києво-Печерської лаври», присвяченої 975-річчю Лаври. «росія цілеспрямовано б'є по українській спадщині, яка є невід'ємною частиною європейської історії та культури», — зазначив Голова ВР України. За його словами, до Дня Незалежності необхідно визначити законодавчі засади захисту національних святинь і сформувати їхній перелік. Це має стати системним кроком для збереження та належного захисту культурної і духовної спадщини України. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392280>

25. Клименюк Т. Творчість Антона Попеля як джерело натхнення для художників 20-го та початку 21-го століття та засіб формування професіоналізму майбутніх архітекторів та дизайнерів [Електронний ресурс] / Тетяна Клименюк // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Серія : Мистецтво та дизайн. – 2026. – Т. 1 (№ 1). – С. 55-66. Розглянуто творчість видатного скульптора Антона Попеля в контексті розвитку українського мистецтва ХХ – початку ХХІ ст. Проаналізовано художні образи Львова, урбаністичні мотиви та їхнє відображення у творчості митців різних поколінь. Акцентовано на важливості дослідження й популяризації українського мистецтва та культури, а також системного осмислення мистецьких процесів у професійній підготовці майбутніх архітекторів і дизайнерів. Текст: <https://science.lpnu.ua/uk/ad/vsi-vypusky/tom-1-vypusk-1-2026/tvorcha-spadshchyna-antona-popelya-yak-dzherelo-nathnennya-mytziv>

26. Комітет розглянув законопроекти в порядку антикорупційної експертизи та затвердив план роботи на шістнадцяту сесію [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 19 серп. [№ 663]. – Електрон. дані. Повідомлено, що 18 серпня під час засідання народні депутати – члени Комітету Верховної Ради України (ВР

України) з питань антикорупційної політики обговорили низку законопроектів, поданих на розгляд ВР України, у порядку антикорупційної експертизи. Під час розгляду законопроектів, які потребують додаткової правової оцінки, члени Комітету обговорили, зокрема, проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення процедур державного управління у галузі культури та культурної спадщини» (реєстр. № 14391). Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392302>

27. Кононенко О. М. Радомишль І. Пам'ятка верхнього палеоліту на півночі України / Олеся Кононенко ; [відп. ред.: Л. Кулаковська] ; Ін-т археології НАН України. — Київ : Ін-т археології НАН України, 2026. — 191, [1] с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: В86710** У монографії представлено комплексний аналіз верхньопалеолітичної стоянки Радомишль І, що знаходиться на півдні Житомирського Полісся. Всебічне вивчення польової документації розкопок І. Г. Шовкопляса 1950-их років доповнено результатами сучасних камеральних і лабораторних досліджень. Попередні уявлення та погляди щодо пам'ятки піддані ревізії. Наведено інформацію про культурний шар, склад фауністичної колекції та просторовий розподіл кісток мамонта. Детальний аналіз кам'яної колекції уможливив визначення її техніко-типологічних особливостей та виділення індустрії типу Радомишль І у складі граветського технокомплексу. Запропоновано нову інтерпретацію просторової структури стоянки та її господарської спеціалізації.

28. Культура як зброя: як українці зберігали ідентичність попри імперські заборони [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. — 2026. — 21 серп. [№ 665]. — Електрон. дані. Як повідомила Заступниця Голови Верховної Ради України (ВР України) Олена Кондратюк на своїй офіційній фейсбук-сторінці, Іван Котляревський та Алла Горська в різні епохи захищали українську мову, культуру та право українців на власну ідентичність. У межах серії до Дня Незалежності народна обраниця розповіла про ці видатні особистості, яких, попри майже

півтора століття різниці, об'єднувала боротьба за українську культуру та ідентичність. «Котляревський захищав українське слово пером. Горська – пензлем, власною громадянською позицією та готовністю говорити правду», – зазначила О. Кондратюк. Вона наголосила, що українська ідентичність збереглася не лише завдяки збройному опору, а й завдяки тим, хто писав, малював, говорив і творив українською мовою навіть тоді, коли за це доводилося платити високу ціну. «Коли культура живе – живе й нація», – підкреслила політикиня. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392349>

29. Культурна спадщина під час війни: Рада прийняла за основу законопроект № 14391 [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 19 серп. – Електрон. дані. Зазначено, що Верховна Рада України (ВР України) ухвалила за основу законопроект № 14391, який передбачає зміни до понад 20 законодавчих актів у сфері культури та культурної спадщини. Документ спрямований на посилення захисту культурної спадщини в умовах воєнного стану та вдосконалення державного управління у сфері культури. Законодавча ініціатива належить до євроінтеграційних законопроектів. Вказано, що законопроект передбачає обов'язкову евакуацію Музейного фонду України у разі запровадження воєнного стану. Також пропонується закріпити обов'язок органів влади, засновників музеїв та інших суб'єктів сприяти її проведенню. Проектом також передбачено створення правового механізму депозитаріїв музейних предметів. Йдеться про спеціально обладнані сховища, де музейні предмети можуть тимчасово зберігатися, досліджуватися, реставруватися та консервуватися. Крім того, законопроект запроваджує централізований електронний облік Музейного фонду України. Порядок його ведення має визначити Кабінет Міністрів України (КМ України). Серед інших змін – нові правила реставрації. Зокрема, пропонується встановити вимоги до художників-реставраторів, передбачити їхню атестацію та можливість залучення іноземних реставраторів. Документ також стосується особливостей страхування та вивезення культурних цінностей під час війни. Зокрема, пропонується

скасувати обмеження строку тимчасового вивезення культурних цінностей під час воєнного стану. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/kulturna-spadshchina-pid-chas-viyni-rada-priynyala-za-osnovu-zakonoproekt-14391.html>

30. Майже 2 тисячі пам'яток культурної спадщини України пошкоджено або знищено внаслідок дій РФ – Офіс Генпрокурора [Електронний ресурс] // Юрид. практика. – 2026. – 17 серп. — Електрон. дані. Подано повідомлення Офісу Генерального прокурора (ОГП) про зафіксовані в Україні пошкодження або знищення 1990 пам'яток культурної спадщини внаслідок неправомірних дій представників збройних сил РФ. Прокурори спільно з правоохоронцями повідомили про підозру 11 представникам збройних сил РФ за фактами руйнування та знищення культурних цінностей відповідно до ст. 438 Кримінального кодексу України (КК України), водночас окремо документуються злочини проти культурної спадщини на тимчасово окупованих територіях (ТОТ), де РФ не лише пошкоджує пам'ятки, а й вилучає та привласнює культурні цінності. Зазначено, що після захоплення Кримського півострова російські археологи без дозволів України проводили незаконні розкопки на території пам'ятки національного значення "Городище середньовічного Солхату" у Старому Криму, внаслідок чого українська пам'ятка на окупованій території зазнала руйнування, а вилучені з неї артефакти були фактично оформлені державою–агресором як частина власної музейної спадщини. За даними слідства, до цього причетні науковий співробітник Державного Ермітажу та представник "Інституту археології Криму російської академії наук", і наразі Прокуратура АР Крим та міста Севастополя повідомила їм про підозру у вчиненні воєнних злочинів за попередньою змовою групою осіб – ч. 2 ст. 28, ч. 1 ст. 438 КК України. Текст: <https://pravo.ua/maizhe-2-tysiachi-pam-iatok-kulturnoi-spadshchyny-ukrainy-poshkodzheno-abo-znyshcheno-vnaslidok-dii-rf-ofis-henprokurora/>

31. Музейний фонд України в реаліях війни. Дослідження, обстеження, реставрація : наук. доп. XIII Міжнар. наук.-практ. конф., (Київ, 28 - 29 трав. 2025 р.) / М-во культури та стратег. комун. України, Нац. н.-д.

реставрац. центр України, Нац. викон. ком. міжнар. центру вивчення питань збереження та відновлення культур. цінностей (ICCROM) ; [упоряд. П. Ілінг та ін.]. — Київ : ННДРЦУ, 2026. — 253 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A847197** У виданні представлені наукові доповіді XIII Міжнародної науково-практичної конференції «Музейний фонд України в реаліях війни. Дослідження, обстеження, реставрація». Тематика доповідей віддзеркалює широкий спектр питань збереження Музейного фонду України у військовий час, фахової допомоги музейним закладам, проблеми у реставраційній справі, досягнень та перспектив її розвитку в Україні. Видання знайомить зі здобутками фахівців реставраційних і музейних закладів України, визначає пріоритети щодо проблем організаційного, кадрового характеру та матеріально-технічного збереження.

32. На Волині реставратори під з[о]браженням Олександра Невського виявили давній образ Богородиці [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. — 2026. — 19 серп. — Електрон. дані. Висвітлено результати реставраційних досліджень сакрального мистецтва Волині, проведених у Свято-Михайлівській церкві села Біличі. Основну увагу зосереджено на виявленні під пізнішим зображенням Олександра Невського 1876 р. замальованої давнішої ікони «Різдво Пресвятої Богородиці». Ця знахідка стала можливою завдяки роботі харківських реставраторів Артема та Мирослави Погрібних, які здійснюють поетапне зняття пізніших нашарувань. Розглянуто значення реставраційного процесу для дослідження історії українського сакрального живопису та виявлення мистецьких творів, прихованих унаслідок попередніх переробок храмового простору. Акцентовано на культурно-історичному значенні повернення автентичного образу Богородиці та на проблемі збереження української релігійної спадщини в контексті імперських впливів. Встановлено, що реставраційне відкриття демонструє багатошаровість культурної пам'яті та необхідність фахового дослідження сакральних пам'яток перед їх

остаточною атрибуцією й відновленням. Після завершення робіт відреставровану ікону планують повернути до храму села Біличі. Текст: https://risu.ua/na-volini-restavratori-pid-obrazom-oleksandra-nevskogo-viyavili-davnij-obraz-bogorodici_n165843#goog_rewarded

33. Нашим національним святиням потрібен захист [Електронний ресурс] // Уряд. кур'єр. – 2026. – 18 серп. [№ 171]. – Електрон. дані. Повідомлено, що з нагоди відзначення 975-річчя Києво-Печерської лаври Президент України Володимир Зеленський взяв участь у відкритті виставки, присвяченої її історії, та зустрівся з генеральним директором ЮНЕСКО Халедом Ель-Енані. На заході були присутні генеральний секретар Всесвітньої туристичної організації ООН (ЮНВТО) Шейха Насер Аль Нуваїс, делегат федеральної ради Швейцарії з питань України Жак Гербер, заступник міністра закордонних справ Вірменії Ваган Костанян, предстоятель Православної церкви України (ПЦУ) Блаженніший митрополит Київський та всієї України Епіфаній. Зазначено, що виставку «Духовні скарби нації. Ризниця Києво-Печерської лаври» присвячено історії святині. Там зібрано атрибути для богослужіння, книги, ікони, портрети архімандритів, які створили ризницю, архівні документи та біографії меценатів. Глава держави оглянув експонати і зробив перший запис у Книзі хранителів і ктиторів Києво-Печерської лаври, яка зберігатиметься в Успенському соборі. Записи в книзі зробили гендиректор ЮНЕСКО, генеральний секретар Всесвітньої туристичної організації ООН, делегат федеральної ради Швейцарії з питань України та предстоятель ПЦУ. В. Зеленський підписав указ про кроки для збереження національних святинь українського народу. Про це глава держави повідомив на заході з нагоди відзначення 975-річчя Києво-Печерської лаври. Він сказав, що лавра — справжній осередок духовної сили України та українського народу, духовної незалежності, одне з історичних і культурних джерел української державності. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/nashim-nacionalnim-svyatinyam-potriben-zahist/>

34. Одрехівський Р. В. Історія українського мистецтва. Гуцульське різьблення / Роман Одрехівський ; [перед. слово : Д. Степовик]. — Львів : ЛДУФК ім. Івана Боберського, 2026. — 100, [1] с. : іл. *Шифр зберігання в Бібліотеці: БЗ79487* У монографії висвітлено розвиток гуцульського різьблення в сакральному мистецтві Галичини у двох напрямках: у руслі розвитку історичних стилів і наслідуванні орнаментально-композиційних систем традиційного народного мистецтва. Автор показав, що власне національні особливості і стали основною характерною ознакою розвитку мистецтва гуцульського різьблення регіону.

35. Оконченко І. Містобудівне значення Львівської цитаделі у контексті історичних та сучасних урбаністичних трансформацій [Електронний ресурс] / Ігор Оконченко, Ольга Оконченко // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Серія : Архітектура. – 2026. – Вип. 8 (№ 2). – С. 183-198. Зазначено, що комплекс укріплень Львівської Цитаделі зведений у середині XIX ст. Водночас історія освоєння території Цитаделі сягає значно давніших часів і містить факти, що засвідчують її особливу роль у містобудівній структурі Львова. Незважаючи на статус пам'ятки та на значну кількість досліджень, проблеми інтеграції Львівської Цитаделі в сучасне середовище Львова залишаються не повністю вирішеними. Мета статті - висвітлення містобудівного значення території Львівської Цитаделі, зокрема окреслення ключових характерних змін функціонального призначення, просторової організації та ролі у системі міського середовища, що визначають сучасну цінність цієї території. Збереження Львівської Цитаделі розглядається не лише як охорона культурної спадщини, а й як основа для формування відповідального ставлення до унікального простору Львова та усвідомлення його потенціалу для сучасного міського розвитку.

Текст: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2026/jun/43313/vsezdoi1-185-198.pdf>

36. Окупанти не мають за що завершити реставрацію старовинного медресе в Бахчисараї [Електронний ресурс] // RISU.ua :

[вебсайт]. – 2026. – 7 верес. – Електрон. дані. Зазначено, що в тимчасово окупованому Бахчисарайі завершується другий з трьох етапів реставрації будівлі медресе (мусульманського релігійно-просвітницького й навчального закладу), спорудженого в 1909 р. За даними «державної культурної установи республіки Крим "Кримнаслідіє"», у 2023 р. роботи зі «збереження» будівлі були включені до республіканської адресної інвестиційної програми та плану капітального ремонту на ТОВ АР Крим. За рік було розпочато «наукове проектування»: документацію готувало ТОВ «Киамет». Наразі в стадії завершення перебувають роботи з облаштування та утеплення перекриття горища, облаштування армованої шпукатурної бійми внутрішніх стін і чорнової підлоги першого поверху та прокладання інженерних мереж. Реставрація медресе передбачає найбільш тонку й копітку роботу, тобто відтворення оздоблення фасадів і проведення повного комплексу внутрішніх робіт і пристосування історичної будівлі для сучасного використання. Про те, хто й коли виконуватиме ці завдання, невідомо, оскільки джерело фінансування цих робіт досі не визначене. Текст: https://risu.ua/na-siciliyi-vshanuvati-ukrayinskih-kozakiv-yaki-u-xvii-stolitti-pozhertvuvali-trofeyi-na-sporudzhennya-hramu_n166189

37. Пам'ятки історії та культури Кам'янського району : за матеріалами "Зводу пам'яток історії та культури України" / Дніпропетр. облдержадмін., Упр. культури, туризму, національностей і релігій, Дніпропетр. обл. центр з охорони іст.-культур. цінностей ; [редкол.: Н. Г. Першина та ін.]. — Дніпро : Журфонд, 2025. – **Ч. 2 : (Дніпропетровська область).** – 354 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: БЗ69634-2** Пропоноване видання продовжує серію публікацій про пам'ятки Дніпропетровської області за матеріалами «Зводу пам'яток історії та культури України». Випуск присвячено пам'яткам археології, історії, архітектури та монументального мистецтва, що розташовані на території Жовтководської та П'ятихатської міських, Вишнівської та Лихівської селищних, Саксаганської сільської територіальних громад Кам'янського району.

38. Панишко С. Д. Історичне краєзнавство Волині : навч. посіб. [для здобувачів закл. заг. серед., фах. передвищ. та вищ. освіти] / Сергій Панишко ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Волин. обл. орг. Нац. спілки краєзнавців України. — Луцьк : Вежа-Друк, 2025. — 135 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A847183** Висвітлено історію краєзнавчих досліджень Волині. Увагу приділено давньоруським літописам. Розглянуто друковані джерела в історичному краєзнавстві, зокрема історію книгодрукування на Волині. Досліджено пам'ятки цивільної та промислової архітектури.

39. Панченко К. І. Населення скіфського часу порубіжжя Лісостепу та Степу між Дніпром та Дністром / К. І. Панченко ; [наук. ред. О. Д. Могилов] ; НАН України, Ін-т археології, Центральноукр. держ. ун-т ім. В. Винниченка. — Київ ; Кропивницький : Ін-т археології НАН України, 2026. — 455 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: B86709** Книга присвячена старожитностям скіфського часу порубіжжя Правобережного Лісостепу та Степу. Проаналізовано особливості поховального обряду й матеріальної культури населення. Подано характеристику поселенської структури, визначено основні складові господарства. Увагу приділено торговельно-обмінним відносинам і основним етапам етнічної історії регіону.

40. Підгорна Д. Війна з пам'яттю [Електронний ресурс] / Дарина Підгорна // Дзеркало тижня. — 2026. — 6 верес. — Електрон. дані. Проаналізовано використання РФ музейної та культурної сфери на тимчасово окупованих територіях України як інструменту знищення української ідентичності та нав'язування проросійської історичної пам'яті. Розглянуто механізми привласнення української культурної спадщини, зокрема перереєстрацію музеїв, вилучення й заміну експонатів, залучення російських культурних діячів і поширення відповідних ідеологічних наративів. Висвітлено основні тези російської музейної пропаганди, серед яких представлення окупованих територій як «споконвічно російських», монополізація пам'яті про Другу світову війну та утвердження концепції

Росії як захисниці «традиційних цінностей». Показано, що особлива увага приділяється дітям і молоді, через яких забезпечується довгострокове формування викривленого сприйняття історії та витіснення української ідентичності. Обґрунтовано необхідність документування культурних злочинів РФ, посилення міжнародного та правового тиску, захисту музейної спадщини й розвитку українських освітніх і просвітницьких наративів як складових протидії культурній агресії. Текст: <https://zn.ua/ukr/war/vijna-z-pamjattju.html>

41. Після пожежі та ракетних обстрілів парафія костелу св. Миколая у Києві продовжує його відновлення [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2026. – 5 верес. – Електрон. дані. Висвітлено процес відновлення костелу святого Миколая в Києві, який зазнав значних пошкоджень унаслідок пожежі та російських ракетних атак. Розглянуто діяльність парафії щодо збереження храму, проведення протиаварійних заходів і підготовки до комплексної реставрації. Особливу увагу приділено релігійному значенню костелу як діючого осередку духовного життя, де продовжуються богослужіння, молитви за Україну та її захисників, а також здійснюються християнські таїнства. Йдеться про збереження та відновлення храму, як важливий напрям захисту релігійної, культурної та історичної спадщини України в умовах війни. Текст: https://risu.ua/pislya-pozhezhi-ta-raketnih-obstriliv-parafiya-kostelu-sv-mikolaya-u-kiyevi-prodovzhuye-jogo-vidnovlennya_n166175

42. Попко Є. В. Колізійні питання правового регулювання відносин власності щодо культурних цінностей [Електронний ресурс] / Євген Вікторович Попко // Укр. політ.-прав. дискурс. – 2026. – № 21. – Електрон. дані. Досліджено правове регулювання права власності на культурні цінності в межах міжнародних комерційних відносин і проаналізовано складні колізійні проблеми, що виникають у цій сфері. Розглянуто специфіку визначення застосовного права у приватних правовідносинах з іноземним елементом, де об'єктом виступають

*предмети, що мають особливу культурну, історичну або наукову цінність. Проаналізовано сучасний стан правового механізму захисту світової культурної спадщини, акцентуючи увагу на недоліках класичного колізійного регулювання. Окрему увагу приділено критичному переосмисленню традиційної прив'язки *lex rei sitae* (закону місцезнаходження речі) та обґрунтовано необхідність застосування спеціальних колізійних норм для транскордонного обігу об'єктів мистецтва. Досліджено проблемні аспекти переходу права власності, зокрема моменти виникнення та припинення речових прав у ситуаціях незаконного вивезення або викрадення цінностей.*

Текст: <https://ppdnz.com.ua/index.php/home/article/view/620/517>

43. Почаївська лавра має служити Україні та українському народу, – заява Громадсько-військового руху [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2026. – 10 верес. – Електрон. дані. Зазначено, що громадсько-військовий рух (ГВР) закликав забезпечити повне виконання закону щодо Почаївської лаври та встановити посилений контроль за збереженням її майнового комплексу під час 60-денного терміну, наданого Державною службою з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС). У своїй заяві ГВР наголосив, що надання релігійній громаді терміну для усунення порушень та розриву зав'язків із РПЦ є виключно процедурною вимогою закону, а не простором для маніпуляцій чи затягування часу. У ГВР підкреслили, що після завершення цього строку має відбутися або повне виконання вимог законодавства України щодо припинення зав'язків із РПЦ, або припинення діяльності юридичної особи в судовому порядку з поверненням майна Кременецько-Почаївському державному історико-архітектурному заповіднику. ГВР закликав ДЕСС і Міністерство культури України (МК України) завчасно сформувати доказову та позовну базу для негайного початку судового процесу в разі невиконання припису, а Службу безпеки України (СБУ) та Національну поліцію – посилити превентивний контроль для унеможливлення вивезення ікон, предметів богослужіння і

музейних цінностей. Текст: https://risu.ua/pochayivska-lavra-maye-sluzhiti-ukrayini-ta-ukrayinskomu-narodu--zayava-gromadsko-vijskovogo-ruhu_n166267

44. Президент підписав указ про захист національних святинь України [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 17 серп. – Електрон. дані. *Зазначено, що Президент України Володимир Зеленський підписав Указ "Про національні святині Українського народу" № 726/2026. Документ спрямований на захист культурної спадщини як одного з головних елементів національних інтересів України, а також на збереження унікальних і незамінних цінностей Українського народу як частини всесвітньої спадщини. В Офісі Президента зазначили, що указ ухвалено з урахуванням загроз культурній спадщині у зв'язку зі збройною агресією проти України. Кабінет Міністрів України (КМ України) має забезпечити розроблення проєкту закону про захист національних святинь Українського народу. У законопроєкті мають передбачити: критерії надання статусу національної святині Українського народу; порядок формування переліку таких святинь; включення до переліку об'єктів, які мають статус пам'ятки національного значення та/або об'єкта Всесвітньої культурної спадщини ЮНЕСКО; додаткові заходи щодо охорони відповідних об'єктів; повноваження органів влади щодо затвердження та реалізації державних програм захисту таких об'єктів; відповідальність за знищення та руйнування національних святинь Українського народу.* Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/prezydent-pidpysav-ukaz-pro-zakhyst-natsionalnykh-svyatyn-ukrayiny.html>

45. Прокуратура звернулася до суду, щоб врятувати найстарішу церкву Чернівців [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2026. – 27 серп. – Електрон. дані. *Йдеться про звернення Чернівецької окружної прокуратури до суду з вимогою забезпечити належний правовий статус і збереження Миколаївської церкви — однієї з найдавніших сакральних пам'яток Чернівців. Храм, який традиційно датують 1607 р., має понад 400 років і є пам'яткою архітектури національного значення. Через відсутність належного оформлення та охоронного договору ускладнюється*

проведення ремонтних і реставраційних робіт та захист споруди від пошкодження. Прокуратура вимагає оформити право державної власності на пам'ятку, а суд уже відкрив провадження у справі. Текст: https://risu.ua/prokuratura-zvernulasya-do-sudu-shchob-vryatuvati-najstarishu-cerkvu-chernivciv_n165993

46. Птах на яблуневій гілці: відродження барської кераміки [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2026. – 5 верес. – Електрон. дані. Зазначено, що традицію орнаментального розпису барської кераміки внесли до переліку елементів нематеріальної культурної спадщини Вінниччини. Вказано, що барська кераміка бере свій початок ще у XVI ст. і пов'язана із засновницею міста Бар, польською королевою Боною Сфорцою, яка привезла з рідної Італії майоліку. Упізнавали барську кераміку за характерним малюнком, – птахом на яблуневій гілці. Орнаментальні композиції розміщували у центрі виробу, залишаючи багато вільного тла. Перші кроки до відродження барської кераміки українські науковці почали робити аж на межі 1980-их років. Але тоді ані місцеві жителі, ані влада зовсім не цікавилися цією культурною спадщиною. Із 2017 р. кераміку почали відтворювати відомі гончарі з Вінниччини. А з 2018 р. за її повернення із забуття узялися й самі барчани, реалізуючи за підтримки Українського культурного фонду проєкт «Відродження традицій барської кераміки». Створення Народного музею барської кераміки започаткували в 2021-му. За три роки до того науковці почали збирати і колекціонувати автентичні зразки. Значна частина сучасної барської кераміки створена під час проєктів за підтримки Українського культурного фонду (УКФ). Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4160864-ptah-na-ablunevij-gilci-vidrodzenna-barskoi-keramiki.html>

47. Росіяни знищили дерев'яну 115-річну Свято-Миколаївську церкву на Чернігівщині [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2026. – 27 серп. – Електрон. дані. Повідомлено про знищення російськими військами 115-річної Свято-Миколаївської церкви у селі Гірськ Сновської громади на

Чернігівщині. Дерев'яний храм, зведений у 1911 р., був важливою пам'яткою сакральної архітектури та частиною історичної спадщини громади. Внаслідок російського обстрілу церква зазнала значних руйнувань і фактично була знищена. Разом із дерев'яними стінами згоріла частина історії Гірська — місця, де протягом поколінь хрестили дітей, вінчали молодят, молилися за живих і проводжали в останню путь померлих. Текст: https://risu.ua/rosiyani-znishchili-derevyanu-115-richnu-svyato-mikolayivsku-cerkvu-na-chernigivshchini_n165989

48. Рочняк Ю. Архітектура будівель залізничного вокзалу Дрогобича [Електронний ресурс] / Юрій Рочняк // Архітектур. дослідж. / Нац. ун-т. «Львів. політехніка». — 2026. — Т. 12, № 2 — С. 28-42. *Йдеться про розвиток архітектури залізничного вокзалу Дрогобича впродовж понад 150 років, а також збереження його історичної цінності в умовах війни. Мета роботи - аналіз вокзалу у функціональному, просторово-планувальному, конструктивному та художньому аспектах, з особливою увагою до проєкту 1911 р., виявленого в архіві Львова. На основі архівних джерел, порівняльного аналізу, фотофіксації та польових досліджень простежено зміни вокзальної забудови, визначено її місце в архітектурі Галичини та виявлено особливості проєкту 1911 р.: функціональне зонування, соціально-просторову організацію та врахування містобудівного контексту. Результати доповнюють знання про вокзальну архітектуру Дрогобича й створюють основу для подальших досліджень та збереження споруди.* Текст: <https://arch-studies.com.ua/uk/journals/tom-12-2-2026/arkhitektura-budivel-zaliznichnogo-vokzalu-drogobicha>

49. Скляренко Н. В. Первісне мистецтво Волині та Волинського Полісся : іл. довід. : [археол. знахідки кераміки первіс. часу] / Н. В. Скляренко, Г. В. Охріменко, С. М. Локайчук ; М-во освіти і науки України, Луцьк. нац. техн. ун-т, Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. — Луцьк : Вежа-Друк, 2025. — 121, [1] с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: В86712** *Ілюстрований довідник презентує унікальні археологічні знахідки кераміки*

первісного часу Волині та Волинського Полісся. Він дозволяє поглибити знання про духовну культуру та мистецтво давнього населення цієї території доби неоліту, енеоліту та епохи бронзи.

50. Соболевська С. Роль візуальної комунікації у впровадженні принципів безбар'єрності та інклюзивності в українських музеях [Електронний ресурс] / Світлана Соболевська // Вісн. Нац. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв. – 2026. – № 2. – С. 97-103. *Мета дослідження – визначити особливості використання в українських музеях візуальної комунікації як інструменту підтримки національної ідентичності через цифрові технології у контексті взаємодії принципів безбар'єрності та інклюзивності і збереження культурної спадщини. Зауважено, що для реалізації принципів інклюзії та безбар'єрності в українських музеях необхідно розробляти проєкти, що враховуватимуть потреби різних груп людей. Безпосередньо для музейного простору важливим є створення сучасних експозицій та організація спеціалізованих просторів. Вдосконалення потребує й інформаційна складова, зокрема, розробка цифрових ресурсів (вебсайтів, мобільних додатків, медіа платформ), що мають забезпечити рівний доступ до культурних цінностей всім відвідувачам.* Текст: <https://journals.urau.ua/visnyknakkkim/article/view/362265>

51. Софію Київську відтепер можна відвідати онлайн [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2026. – 23 серп. – Електрон. дані. *За повідомленням Міністерства культури України (МК України), «Віртуальний тур. Національний заповідник «Софія Київська» став відкритим для широкої аудиторії. Завдяки сучасним цифровим технологіям відвідувачі з будь-якої точки світу можуть здійснити віртуальну мандрівку територією заповідника та познайомитися з його пам'ятками. Проєкт реалізували фахівці всеукраїнської цифрової платформи «eMuseum». Використання сучасних технологій створює нові можливості для пізнання, дослідження та популяризації української культурної спадщини, а віртуальний формат робить культурні пам'ятки доступнішими для широкої*

аудиторії. Віртуальний тур охоплює Софійський собор, Софійську дзвіницю, Трапезну, Будинок митрополита, Брату Заборовського та територію Національного заповідника "Софія Київська". Користувачі можуть у зручному форматі ознайомитися з комплексом пам'яток архітектури та монументального живопису початку XI ст., який є частиною Списку всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. Текст: https://risu.ua/sofiyu-kiyivsku-vidteper-mozhna-vidvidati-onlajn_n165916

52. Справу про припинення діяльності Корецького монастиря УПЦ МП поставлено на паузу [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2026. – 20 серп. – Електрон. дані. Зазначено, що Шостий апеляційний адміністративний суд виніс ухвалу від 14.08.2026, якою формально поновив провадження у справі № 855/2/26, що стосується припинення діяльності «Корецького Свято-Троїцького жіночого ставропігійного монастиря Московського Патріархату». Нагадано, що Державна служба України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС) звернулась до Верховного суду з апеляційною скаргою на рішення суду у справі щодо припинення діяльності цього монастиря. Попередньо Шостий апеляційний адмінсуд відмовив ДЕСС у забороні суб'єктам держреєстрації робити будь-які дії з майном монастиря. Ознаки афілійованості Корецького Свято-Троїцького жіночого ставропігійного монастиря МП на Рівненщині з РПЦ виявила ДЕСС. Зв'язок з РПЦ, яка заборонена в Україні, встановили за результатами дослідження, яке тривало з липня по жовтень. Вказано, що монастир користується земельною ділянкою понад чотири гектари на території Корецької громади. Також у користуванні релігійної організації перебувають п'ять культових споруд – пам'ятки архітектури національного значення. Парафіянки монастиря не розуміють, чому зараз обговорюють питання належності їхнього храму до РПЦ. Водночас народні депутати України вважають, що в цьому випадку метою є не заборона організації, а розрив зв'язків із РПЦ і повернення майна монастиря у державну власність.

Текст: https://risu.ua/spravu-pro-pripinennya-diyalnosti-koreckogo-monastirya-upc-mp-postavleno-na-pauzu_n165865

53. Степаненко Л. Культурна пам'ять і цінності як чинники консолідації громадянського суспільства [Електронний ресурс] / Людмила Степаненко // Вісн. Нац. акад. керівн. кадрів культури і мистецтв. – 2026. – № 2. – С. 34-40. *Аргументовано, що культурна пам'ять і система суспільних цінностей є важливими чинниками консолідації громадянського суспільства, оскільки забезпечують збереження історичної спадкоємності, формування колективної ідентичності та зміцнення соціальної солідарності, особливо в кризову періоди, як-от воєнний стан тощо. Встановлено, що спільні культурні наративи, історичні символи та ціннісні орієнтації сприяють інтеграції суспільства, розвитку громадянської активності та утвердженню демократичних принципів. Водночас актуалізація культурної пам'яті в умовах сучасних викликів, особливо війни, виступає важливим інструментом підтримки національної єдності та соціокультурної стійкості. Обґрунтовано, що в умовах глобалізації, інформаційних трансформацій та кризових процесів збереження культурної пам'яті набуває стратегічного значення для підтримки культурної безпеки й національної стійкості. Культурна пам'ять і цінності сприяють формуванню спільного символічного простору, який забезпечує консолідацію громадянського суспільства та утвердження культурної суб'єктності держави.* Текст: <https://journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/362189>

54. Суд повернув державі землю, на якій розташований Бережанський замок [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 20 серп. – Електрон. дані. *Йдеться про судовий спір щодо правового статусу земельної ділянки історико-культурного призначення, на якій розташована пам'ятка архітектури національного значення — Бережанський замок. Проаналізовано правові підстави скасування державної реєстрації права комунальної власності на земельну ділянку площею 2,78 га та її повернення у державну власність. Особливу увагу приділено правовому режиму земель*

історико-культурного призначення та співвідношенню державної реєстрації права власності з фактичним набуттям права на нерухоме майно. Розглянуто висновки Господарського суду Тернопільської області щодо захисту права державної власності на земельні ділянки, пов'язані з об'єктами культурної спадщини. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/sud-povernuv-derzhavi-zemlyu-na-yakiy-roztashovaniy-berezhanskiy-zamok.html>

55. Територіальна цілісність держави як складник національної безпеки: до 35-річчя Декларації про державний суверенітет України : зб. тез доп. міжнар. наук. конф., 11 - 12 лип. 2025 р., м. Київ / Міжнар. асоц. істориків права, НАН України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького, Коміс. історії укр. права при Президії НАН України ; [редкол.: І. Б. Усенко (голова) та ін.]. — Київ : Талком, 2025. — 263 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A847194** *Зі змісту: Проблеми збереження архівної спадщини крізь призму національної єдності України / В. О. Боднарук. — С. 148-154.*

56. Традиції Городоччини: від вишивки до обрядової пісні : за матеріалами реалізації творч. проєкту ”З бабусиної скрині – крізь віку” у Городоц. територ. громаді / Городоц. міськрада, Хмельниц. обл. наук.-метод. центр культури і мистецтва [та ін. ; Н. А. Надвинична ; вступ. слово : Н. Андрійчук]. — Харків : Панов А. М., 2025. — 103 с. : іл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: B86632** *Збірка упорядкованих матеріалів містить відомості про 26 зразків автентичного вишиваного одягу, 19 народних пісень, два обряди та майстер-клас із виготовлення українського воскового віночка з використанням OR-кодів і світлин пошукової роботи. Головним завданням творчого проєкту було залучення дітей та молоді до активного дослідження, відтворення та популяризації найкращих зразків фольклорно-етнографічної спадщини та декоративно-ужиткового мистецтва рідного краю, а саме: звичаїв, обрядів, традицій, усної народної творчості, автентичного співу, національного вбрання, традиційних художніх ремесел.*

57. У Збаражі відбулася академія з нагоди 445-річчя Острозької Біблії [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. — 2026. — 20 серп. —

Електрон. дані. За повідомленням Тернопільсько-Зборівської архієпархії Української-Греко Католицької Церкви (УГКЦ), у Збаразькому замку 18 серпня відбулася урочиста академія, присвячена 445-річчю виходу у світ першого примірника Острозької Біблії та 500-річчю від дня народження князя Василя-Костянтина Острозького – ініціатора та головного фундатора видання. Центральною темою академії стало значення Острозької Біблії як визначної пам'ятки української духовної, культурної та книжкової спадщини. Учасники круглого столу наголошували на ролі Святого Письма у формуванні духовності українського народу, а також на важливості поєднання християнських цінностей, освіти, науки та розвитку суспільства. Проведення академії стало нагодою не лише пригадати одну з визначних сторінок української історії, а й актуалізувати питання ролі християнської спадщини у сучасному суспільстві. Острозька Біблія постає прикладом того, як віра, освіта, книгодрукування та далекоглядне лідерство можуть формувати культурний розвиток народу. Текст: https://risu.ua/u-zbarazhi-vidbulasya-akademiya-z-nagodi-445-richchya-ostrozkoyi-bibliyi_n165867

58. У Львові реставрують рельєф з архангелом XVII ст. на фасаді колишнього монастиря бернардинців [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2026. – 27 серп. – Електрон. дані. Йдеться про реставрацію рельєфу із зображенням архангела XVII ст. на фасаді колишнього монастиря бернардинців у Львові, де нині розташований Центральний державний історичний архів України. Під час дослідження фахівці з'ясували, що рельєф, найімовірніше, перенесли сюди з іншого місця, а частину його елементів — зокрема лілію та обрамлення — створили пізніше. Також реставратори виявили залишки оригінального кольорового покриття. Наразі пам'ятку очищують, дезінфікують, укріплюють та відновлюють пошкоджені частини. Роботи проводять у межах проєкту зі збереження скульптур Львова за фінансової підтримки Міністерства культури та

національної спадщини Польщі. Текст: https://risu.ua/u-lvovi-restavruyut-relyef-z-arhangelom-xvii-st-na-fasadi-kolishnogo-monastirya-bernardinciv_n165991

59. У Раді зареєстрували президентські законопроекти про захист національних святинь України [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 26 серп. – Електрон. дані. *Зазначено, що у Верховній Раді України (ВР України) зареєстровано президентські законопроекти № 15550 та № 15551, спрямовані на посилення захисту національних святинь українського народу. Законодавча ініціатива передбачає створення їх окремого переліку. До нього пропонується включати пам'ятки національного значення та об'єкти всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, які мають виняткове значення для духовності, культури, історичної пам'яті та державності України. Також пропонується посилити кримінальну відповідальність за умисне незаконне знищення, руйнування або пошкодження національних святинь. За такі дії передбачається покарання у вигляді позбавлення волі на строк від 3 до 10 років.* Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/u-radi-zareestruvali-prezidentski-zakonoproekti-pro-zahist-nacionalnih-svyatin-ukrayini.html>

60. У Сороках обговорили збереження унікального іконостасу Осипа Куриласа [Електронний ресурс] // RISU.ua : [вебсайт]. – 2026. – 28 серп. – Електрон. дані. *За інформацією Львівської архієпархії Української Греко-Католицької Церкви (УГКЦ), у храмі святих безсрібників і чудотворців Косми і Дем'яна в селі Сороки (Пустомитівського деканату) 27 серпня відбулася мистецько-реставраційна рада, присвячена збереженню мистецької спадщини Осипа Куриласа, зокрема реставрації іконостасу храму. Іконостас у Сороках є особливо цінним зразком сакральної спадщини митця: Осип Курилас виконав для нього 37 живописних полотен. За словами учасників ради, саме ці твори мають важливе значення для дослідження творчого шляху художника, адже церква в Сороках є протографом для низки його пізніших робіт. Окрему увагу фахівці звернули на специфіку майбутньої реставрації. Акцентовано, що особливе місце у творчості О. Куриласа посідає сакральне мистецтво. Він створював ікони та*

іконостаси для храмів в Україні, Польщі, США і Канаді. Для його сакральних творів характерне поєднання християнської традиції з українською орнаментикою та національними мистецькими мотивами. Текст: https://risu.ua/u-sorokah-obgovorili-zberezheniya-unikalnogo-ikonostasu-osipakurilasa_n166000

61. Україна і Канада обговорили подальшу співпрацю у сфері культури [Електронний ресурс] // Укрінформ : [укр. інформ. сайт]. – 2026. – 9 верес. – Електрон. дані. Подано інформацію, що Віцепрем'єр-міністерка з гуманітарної політики - міністерка культури Тетяна Бережна обговорила із міністром канадської ідентичності та культури, відповідальним за офіційні мови, Марком Міллером подальший розвиток співпраці у сфері культури. Т. Бережна проінформувала канадську сторону про діяльність Українського фонду культурної спадщини (УФКС), створеного для мобілізації міжнародної підтримки задля відновлення культурної спадщини, пошкодженої та зруйнованої внаслідок російської агресії, та запропонувала Канаді долучитися до роботи Фонду. Окремо сторони обговорили співпрацю у сфері збереження та реставрації культурної спадщини. Також йшлося про участь українського кіно у міжнародних культурних подіях. Текст: <https://www.ukrinform.ua/rubric-culture/4162548-ukraina-i-kanada-obgovorili-podalsu-spivpracu-u-sferi-kulturi.html>

62. Українці, які підкорювали світ: історії Корольова та Крушельницької [Електронний ресурс] / Прес-служба Апарату Верхов. Ради України // Голос України. – 2026. – 21 серп. [№ 665]. – Електрон. дані. Повідомлено, що до Дня Незалежності Заступниця Голови Верховної Ради України (ВР України) Олена Кондратюк розповіла про двох українців, які здобули світове визнання у космічній галузі та оперному мистецтві. Про це вона написала на своїй офіційній фейсбук-сторінці. У дописі політикиня нагадала історії Сергія Корольова та Соломії Крушельницької, які досягли світового рівня у науці, техніці та мистецтві, водночас зберігаючи зв'язок із Україною. «Корольов і Крушельницька довели: українці здатні досягати

світового рівня у науці, техніці, мистецтві й культурі», – зазначила О. Кондратюк. Заступниця голови ВР України наголосила, що незалежність – це також знання власної історії, її видатних діячів та їхнього внеску у світову спадщину. Текст: <https://www.golos.com.ua/article/392343>

63. Федоришин А. Реставрація декору з романського цементу у Львові (1850 – 1914) [Електронний ресурс] / Андрій Федоришин, Олег Рибчинський // Вісн. Нац. ун-ту "Львів. політехніка". Серія : Мистецтво та дизайн. – 2026. – Т. 1 (№ 1). – С. 67-76. Досліджено застосування та стан декоративних елементів із романського цементу в архітектурі Львова періоду 1850 – 1914 рр. Розглянуто історичні передумови широкого використання цього матеріалу. Мета роботи - класифікація типів декоративних елементів із романського цементу, оцінка їхнього стану збереженості та аналіз факторів руйнування з подальшим обґрунтуванням превентивних і реставраційних заходів. На прикладі необарокового фасаду палацу Ландау 1908 – 1909 рр. розроблено систему оцінювання пошкоджень, яка дозволяє диференціювати поверхневі дефекти від структурних ушкоджень. Акцентовано, що ідеальним рішенням є використання сучасного романського цементу, виготовленого спеціально для реставраційних робіт. Текст: <https://science.lpnu.ua/uk/ad/vsi-vypusky/tom-1-vypusk-1-2026/restavraciya-dekoru-z-romanskogo-cementu-u-lvovi-1850-1914>

64. "Цифрова евакуація": як в Україні захищають архівні документи від втрати [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2026. – 5 верес. – Електрон. дані. Розглянуто проблему збереження архівної та документальної спадщини України в умовах воєнної агресії. Основну увагу приділено цифровій евакуації архівних документів як сучасному механізму їхнього захисту від фізичного знищення, пошкодження та втрати. Проаналізовано значення оцифрування, створення цифрових копій і резервного зберігання для забезпечення довготривалої доступності історично та суспільно важливої інформації. Обґрунтовано необхідність системного застосування цифрових технологій для збереження

документальної пам'яті України та її культурної спадщини в умовах війни.

Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/cifrova-evakuaciya-yak-v-ukrayini-zahishchayut-arhivni-dokumenti-vid-vtrati.html>

65. Через агресію рф в Україні пошкоджено або знищено майже 2 тисячі об'єктів культурної спадщини [Електронний ресурс] // Високий замок. – 2026. – 17 серп. – Електрон. дані. Зазначено, що українські правоохоронці зафіксували пошкодження та руйнування 1990 об'єктів культурної спадщини внаслідок збройної агресії РФ, за що 11 російським військовим уже оголошено підозри у вчиненні воєнних злочинів (ст. 438 КК України). Окрім фізичного знищення пам'яток, окупанти здійснюють грабунок і привласнення культурних цінностей на окупованих територіях. Зокрема, Прокуратура АР Крим та міста Севастополя повідомила про підозру співробітнику Державного Ермітажу та представнику так званого «Інституту археології Криму ран», які проводили незаконні розкопки на території пам'ятки *national* значення «Городище середньовічного Солхату» XIII - XIV ст. у Старому Криму. Унаслідок цих дій було пошкоджено культурний шар, а вилучені артефакти, серед яких елементи давнього водопроводу та керамічний посуд, вивезли до РФ та внесли до Державного каталогу музейного фонду росії. Текст : <https://wz.lviv.ua/news/557099-cherez-ahresiiu-rf-v-ukraini-poshkodzheno-abo-znyshcheno-maizhe-2-tysiachi-objektiv-kulturnoi-spadshchyny>

15.09.2026

Укладач: Савицька Л. В.

Відповідальний за випуск: Зайченко Н. Я.